Biuletyn
Polonistyczny

28.11.2019
Data wydarzenia: 29.11.2019 g.11:30 - 29.11.2019 g.20:30

Ludowa historia Polski. Jak i po co pisać dzieje tych, którym odmówiono przeszłości. Idee, strategie, praktyki badawcze

Typ wydarzenia: Konferencja
Miejscowość: Warszawa
Organizatorzy: Instytut Badań Literackich PAN, Le Monde diplomatique - edycja polska, Strefa WolnoSłowa

---

Konferencja „Ludowa historia Polski” stanowi zwieńczenie pierwszego sezonu seminarium pod takim samym tytułem, które prowadzone jest od listopada 2018 r. w Teatrze Powszechnym. Temat konferencji został zawężony do problematyki metodologii; pytania o to, w jaki sposób należy pisać historię ludową, która jest od kilku dekad ważną kwestią obecną w wielu dyscyplinach naukowych.

Informacja Organizatorów:

Dzisiejsza historiografia głównego nurtu w Polsce koncentruje się na dziejach politycznych i przeszłości elit, marginalizując historię społeczną i doświadczenia klas ludowych. Podobnie czyni narracja historyczna obecna w kulturze popularnej. Dominująca opowieść o historii zatem pomija genealogię 90% populacji naszego kraju. Ma to swoje konsekwencje nie tylko dla obrazu historii, który współtworzy wiedzę, świadomość i symboliczne imaginarium naszego społeczeństwa. Pamięć zbiorowa i świadomość historyczna odgrywają ogromną rolę w kształtowaniu współczesności. Historyczna legitymizacja demokracji, praw człowieka, praw pracowniczych, praw mniejszości i zdobyczy socjalnych jest jednym z warunków ich umacniania i pogłębiania. Tymczasem wszystkie te zdobycze zawdzięczamy oporowi i walkom klas ludowych, które stały się wielkim nieobecnym obrazu przeszłości, jaki wyłania się z mediów, publikacji, dyskursu polityków i programów edukacyjnych.

Potrzebujemy zatem rekonstrukcji dziejów i aktywnej roli historycznej klas podporządkowanych (robotników, chłopów, miejskiej biedoty), oraz grup wykluczonych i dyskryminowanych (kobiet, mniejszości etnicznych, rasowych, seksualnych czy kulturowych). Doświadczenie historyczne podporządkowanych obejmuje zarówno opór przeciw wyzyskowi i zniewoleniu, jak i oddolną kulturę i kontrkulturę. To dzieje kształtowania się społecznych i ekonomicznych struktur solidarności, wspólnotowości oraz różnych form podmiotowości politycznej na

poziomie indywidualnym i zbiorowym. To także procesy krystalizacji i rewindykacji tożsamości mniejszościowych. Historia pańszczyźnianych chłopów, robotników przemysłowych, proletariatu miejskiego i wiejskiego, migrantów, kobiet, biedoty, wywłaszczonych – słowem historia ludowa Polski musi zostać dopiero napisana.

Konferencja „Ludowa historia Polski” stanowi zwieńczenie pierwszego sezonu seminarium pod takim samym tytułem, które – wspólnym wysiłkiem polskiej edycji "Le Monde diplomatique" oraz Strefy Wolnosłowej – prowadzimy od listopada 2018 r. w Teatrze Powszechnym. Temat konferencji został jednak zawężony do problematyki metodologii; pytanie o to, w jaki sposób należy pisać historię ludową, jest bowiem od kilku dekad ważną kwestią obecną w wielu dyscyplinach naukowych. Oprócz historyczek i historyków, próbują na nie odpowiadać, badaczki i badacze związani z – inspirowanymi studiami postkolonialnymi – kulturoznawstwem, historią literatury i sztuki, filozofią i etnologią. Celem konferencji jest zebranie wyników badań prowadzonych przez rozproszone autorki i autorów na temat różnych aspektów historii klas ludowych w Polsce. W ten sposób chcemy przyczynić się do zainicjowania szerszej debaty na temat historii społecznej i budowy środowiska, które tę debatę będzie rozwijało. Konferencja będzie okazją do spotkania przedstawiciel(i)ek różnych dyscyplin i stworzenia platformy dialogu oraz współpracy interdyscyplinarnej, która jest szczególnie potrzebna w badaniach nad grupami podporządkowanymi.

Organizatorzy:
Le Monde diplomatique – edycja polska / Instytut Wydawniczy Książka i Prasa
Strefa Wolnosłowa
Instytut Badań Literackich PAN
Wsparcie:
Fundacja im. Róży Luksemburg

Plan konferencji:

11.30-11. 45 - Przywitanie
11.45-13.45 **- Sesja I**

- Dr hab. Adam Leszczyński (Instytut Studiów Politycznych PAN) – *Czy "historia ludowa" może być naukowa? Spór o metodologię*
- Dr Maria Kobielska (Ośrodek Badań nad Kulturami Pamięci UJ) – *Muzeum ludowej historii Polski. Sytuacja bieżąca i kuratorskie sny*
- Dr Jan Wasiewicz (Uniwersytet Artystyczny Poznań) – *„Metachłopska postpamięć – antykwaryczna, krytyczna czy monumentalna? Prawda, sprawiedliwość, solidarność*

13.50-15.50 - **Sesja II**

- Dr Michał Rauszer (Instytut Interdyscyplinarnych badań nad Kulturą Wydział Pedagogiczny UW) – *Folk lore czy folk war? Kultura ludowa i opór*

- Prof. Tomasz Wiślicz (Instytut Historii PAN) – *Chłopska historia między doświadczeniem jednostki a tożsamością grupową*
- Dr Dobrochna Kałwa (Instytut Historii UW) – *Laboratorium historii ludowej – o pewnym źródle, sprawczości kobiet wiejskich i autoetnograficznej perspektywie badaczki*

15.50-16.30 Przerwa obiadowa

16.30-18.30 **- Sesja III**

- Dr Katarzyna Czeczot (Instytut Badań Literackich PAN) – *Jak jest możliwa feministyczna historia ludowa?*
- Dr Michał Pospiszyl (Instytut Studiów Politycznych PAN) – *Czy rośliny mogą wywołać rewolucje? Sojusze międzygatunkowe w historiach ludowych*
- Dr Ivan Peshkov (Centrum Badań Środkowoazjatyckich UAM) – *Kiedy podporządkowani inni przestali mówić? Metamorfozy postkolonializmu i subaltern studies a badania nad ludową historią Polski*

18.30-20.30 **Sesja IV**

- Marta Madejska (Centrum Muzeologiczne. Muzeum Sztuki w Łodzi) – *Historia ludowa pomiędzy kwerendą archiwalną, pracą redakcyjną a literaturą (non)fiction. Potyczki, zguby, zyski i straty*
- Dr Piotr Laskowski (Instytut Stosowanych Nauk Społecznych UW) – *Żydowska ludowa historia Polski*
- Dr Monika Piotrowska-Marchewa (Instytut Historii UWr) – *Nauczycielki ludowe i fenomen edukacji oddolnej w końcu XIX i pierwszej połowie XX wieku w Polsce*

Prowadzenie: Przemysław Wielgosz ("Le Monde diplomatique" – edycja polska)

Adres: Instytut Badań Literackich PAN, Pałac Staszica, ul. Nowy Świat 72, s. 144
Linki:

- https://www.facebook.com/events/1173046812894237/

Słowa kluczowe: historia ludowa, strategie, idee, kultura popularna, historia Polski